

Evropski parlament na razpotju – pogovor s Stephenom Clarkom

V četrtek, 2. marca, bo v okviru predmeta Evropsko ustavno pravo prof. dr. Saša Zagorc **ob 10. uri v Sivi predavalnici** gostil Stephena Clarka, direktorja iz Generalnega direktorata za komuniciranje v Evropskem parlamentu. Z gostom se bosta pogovarjala študenta PF Nika Podakar in Rok Šarić, tema pa bodo aktualni izzivi evropske parlamentarne demokracije.

Dogodek je namenjen zlasti študentom Pravne fakultete.

Spomladi leta 2024 bo Evropski parlament (EP) že desetič neposredno izvoljen (prve neposredne volitve so bile leta 1979). Po Konferenci o prihodnosti Evrope je to naslednja velika preizkušnja za nadnacionalno demokracijo. Čeprav so bile volitve v EP v preteklosti pogosto močno nacionalno razdrobljene in so imele sloves »drugorazrednih« volitev zaradi nizke volilne udeležbe v številnih državah članicah, med njimi žal tudi v Sloveniji, pa so evropske volitve še vedno osrednje dejanje za zagotavljanje demokratične legitimnosti EU in vplivanje na politično usmeritev EU.

Prenova volilnih pravil EU

Evropski parlament je maja lani glasoval za prenovo volilnih pravil EU, ki bi ljudem omogočila večjo vlogo pri volitvah predsednika/predsednice Evropske komisije in jim omogočila novo glasovanje – za vseevropske poslance.

Bo reforma evropskih volitev EU ljudem približala ali jo bo od njih še bolj oddaljila?

Po novih pravilih, ki jih podpira večina v EP, bi evropski volivci lahko na evropskih parlamentarnih volitvah oddali dve glasovnici: eno kot že do sedaj za nacionalne kandidate in eno novo – za vseevropske kandidate, ki bi jih bilo izvoljenih skupaj 28. Da bi zagotovili uravnoteženo geografsko zastopanost na teh listah, bi države članice glede na število prebivalcev razdelili v tri skupine. Kandidate iz teh skupin bi sorazmerno uvrstili na liste. Vseevropske liste kandidatov bi predložili evropski volilni subjekti, kot so koalicije nacionalnih političnih strank in/ali nacionalna združenja volivcev ali evropske politične stranke.

Državljeni EU bi imeli tudi več besede o tem, kdo naj postane predsednik/predsednica Evropske komisije prek tako imenovane izbire »spitzenkandidata«. V skladu s tem sistemom – ki se je neuradno uporabljal na volitvah v EU leta 2014 za izbiro Jean-Clauda Junckerja, vendar so ga države članice zavrnila leta 2019 – bi evropske politične stranke izbrale »glavnega kandidata« za predsednika/predsednico Komisije, o katerem bi nato volivci glasovali. Evropski parlament je maja lani te spremembe podprl s 323 glasovi za in 262 proti. Bodo države članice privolile v predlagano prenovo volilnih pravil EU in ali je še možno, da bi bili s prenovo pravil pravočasni do naslednjih volitev v EP, ki so že čez dobro leto?

EP na razpotju: predlog o neodvisnem EU organu za etiko

Poslanke in poslanci EP, ki ga v zadnjih mesecih pretresa obsežen korupcijski škandal, so na zadnjem plenarnem zasedanju februarja v Strasbourgu ponovno pozvali k ustanovitvi neodvisnega organa za etiko in krepitvi integritete institucij EU. V ta namen so sprejeli dve resoluciji o vprašanju preglednosti in integritete pri odločanju v EU.

Podpredsednica Evropske komisije Vera Jourová je v svojem govoru na plenarnem zasedanju 14. februarja 2023 napovedala, da bo Komisija v naslednjih tednih (predvidoma marca)

predložila predlog o neodvisnem organu za etiko, ki bo zajemal vse institucije in organe iz člena 13 Pogodbe o EU.

Institucije Evropske unije morajo biti dostopne. Toda kdo dejansko trka na vrata in pritegne pozornost političnih voditeljev?

Kako bi prenovljen sistem EU za etični nadzor zmanjšal tveganja neetičnega ravnanja?

O Stephenu Clarku:

Stephen Clark deluje v Evropskem parlamentu (EP) že 31 let. Delal je s parlamentarnimi odbori, v osrednji vodstveni vlogi v uradu generalnega sekretarja in na področju komuniciranja od leta 2006. Sprva je bilo njegovo komunikacijsko delo vodja parlamentarne skupine za digitalno komuniciranje, ki je pionirsko uporabljala socialne mediji s strani institucij EU, sedaj pa je direktor, odgovoren za širše javno komuniciranje ter zadolžen za komunikacijske kampanje, dogodke in prostore za obiskovalce Parlamenta. Trenutno vodi pisarne za stike EP.